

PROGRAM PROFILAKTYCZNO-WYCHOWAWCZY

Przedszkola Publicznego nr 5 im. Kubusia Puchatka w Radzikowie

Podstawa prawna:

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) - art. 10 ust. 1 pkt 5, art. 26 ust. 2, art. 78, art. 98-99.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. poz. 1249).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2017 r. poz. 649) - § 4.

Wychowanie, to złożony i długotrwały proces. To stwarzanie warunków niezbędnych do harmonijnego rozwoju wychowanków przygotowanych do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich. Wychowanie nie może być procesem oderwanym od rodziny i środowiska, w którym żyje dziecko.

Podstawowym celem wychowania przedszkolnego, zgodnie z obowiązującą podstawą prawną, jest wspomaganie i ukierunkowywanie rozwoju dziecka, zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi w relacjach ze środowiskiem społeczno-kulturowym i przyrodniczym.

Program wychowawczy Przedszkola Publicznego Nr 5 w Radzikowie został oparty na wieloletnim doświadczeniu i obserwacji dziecięcych zachowań. Program został opracowany w oparciu o diagnozę sytuacji wychowawczej w przedszkolu oraz wyniki ewaluacji wewnętrznych w poprzednich latach.

Program wychowawczy jest zgodny z podstawą programową wychowania przedszkolnego, która opisuje proces wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Realizacja założeń programowych wpłynie na spójność i wielokierunkowość oddziaływań wychowawczych. Pragniemy, aby rezultatem naszej pracy wychowawczej była dziecięca świadomość swojej wartości i indywidualności. Chcemy, aby każde dziecko rozumiało i respektowało zasady współżycia i współdziałania z innymi ludźmi. Aby nie obawiało się wyrażać swoich emocji, ale szanowało także odczucia innych. Naszym priorytetem jest wpojenie każdemu dziecku istoty tolerancji, otwartości i wrażliwości na otaczający je świat. Do programu wychowawczego włączone zostały zadania profilaktyczne, które będą realizowane przez cały rok szkolny, przez wszystkie nauczycielki oddziałów, samodzielnie lub we współpracy z policjantem, strażakiem, pielęgniarką, ratownikiem medycznym, itp. Realizacja programu wymaga także wykorzystywania

różnorodnych środków dydaktycznych wspomagających proces rozwoju dziecka, zorganizowanie wycieczek i wyjść poza teren przedszkola, włączenia wszystkich pracowników przedszkola do realizacji programu i współpracy z rodzicami.

Profilaktyka, to proces wspierania dziecka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi rozwojowi oraz eliminowanie czynników zagrażających zdrowiu. Zadania profilaktyczne przeznaczone są dla dzieci w wieku przedszkolnym. Mają one na celu tworzyć warunki do kształtowania postaw i wartości, ułatwiać dzieciom dokonywanie wyborów, mających znaczenie dla ich obecnego i przyszłego życia, uświadamiać dzieciom zagrożenia, które mogą wystąpić w przedszkolu, domu, na drodze oraz ograniczyć liczbę niebezpiecznych zdarzeń z udziałem dzieci. W oparciu o program wychowawczo- profilaktyczny nauczyciele, rodzice będą mogli przygotować dzieci do tego, by potrafiły współżyć z innymi, poznawać zasady dbania o własne zdrowie i bezpieczeństwo w sytuacjach takich, w których będą mogły się nauczyć, jak radzić sobie z trudnościami a w późniejszym okresie: dorastania i dorosłości, lepiej radzić sobie z problemami i kryzysami. Działania zawarte w programie pomogą promować i kształtować zdrowy styl życia.

Program wychowawczy jest zgodny z podstawą programową wychowania przedszkolnego, uwzględniający zadania przedszkola:

1. Wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka poprzez organizację warunków sprzyjających nabywaniu doświadczeń w fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym obszarze jego rozwoju.
2. Tworzenie warunków umożliwiających dzieciom swobodny rozwój, zabawę i odpoczynek w poczuciu bezpieczeństwa.
3. Wspieranie aktywności dziecka podnoszącej poziom integracji sensorycznej i umiejętności korzystania z rozwijających się procesów poznawczych.
4. Zapewnienie prawidłowej organizacji warunków sprzyjających nabywaniu przez dzieci doświadczeń, które umożliwią im ciągłość procesów adaptacji oraz pomoc dzieciom rozwijającym się w sposób nieharmonijny, wolniejszy lub przyspieszony.
5. Wspieranie samodzielnej dziecięcej eksploracji świata, dobór treści adekwatnych do poziomu rozwoju dziecka, jego możliwości percepcyjnych, wyobrażeń i rozumowania, z poszanowaniem indywidualnych potrzeb i zainteresowań.
6. Wzmacnianie poczucia wartości, indywidualność, oryginalność dziecka oraz potrzeby tworzenia relacji osobowych i uczestnictwa w grupie.
7. Tworzenie sytuacji sprzyjających rozwojowi nawyków i zachowań prowadzących do samodzielności, dbania o zdrowie, sprawność ruchową i bezpieczeństwo, w tym bezpieczeństwo w ruchu drogowym.
8. Przygotowywanie do rozumienia emocji, uczuć własnych i innych ludzi oraz dbanie o zdrowie psychiczne, realizowane m.in. z wykorzystaniem naturalnych sytuacji, pojawiających się w przedszkolu oraz sytuacji zadaniowych, uwzględniających treści adekwatne do intelektualnych możliwości i oczekiwań rozwojowych dzieci.

9. Tworzenie sytuacji edukacyjnych budujących wrażliwość dziecka, w tym wrażliwość estetyczną, w odniesieniu do wielu sfer aktywności człowieka: mowy, zachowania, ruchu, środowiska, ubioru, muzyki, tańca, śpiewu, teatru, plastyki.
10. Tworzenie warunków pozwalających na bezpieczną, samodzielną eksplorację otaczającej dziecko przyrody, stymulujących rozwój wrażliwości i umożliwiających poznanie wartości oraz norm odnoszących się do środowiska przyrodniczego, adekwatnych do etapu rozwoju dziecka.
11. Tworzenie warunków umożliwiających bezpieczną, samodzielną eksplorację elementów techniki w otoczeniu, konstruowania, majsterkowania, planowania i podejmowania intencjonalnego działania, prezentowania wytworów swojej pracy.
12. Współdziałanie z rodzicami, różnymi środowiskami, organizacjami i instytucjami, uznanymi przez rodziców za źródło istotnych wartości, na rzecz tworzenia warunków umożliwiających rozwój tożsamości dziecka.
13. Kreowanie, wspólne z wymienionymi podmiotami, sytuacji prowadzących do poznania przez dziecko wartości i norm społecznych, których źródłem jest rodzina, grupa w przedszkolu, inne dorosłe osoby, w tym osoby starsze, oraz rozwijania zachowań wynikających z wartości możliwych do zrozumienia na tym etapie rozwoju.
14. Systematyczne uzupełnianie, za zgodą rodziców, realizowanych treści wychowawczych o nowe zagadnienia, wynikające z pojawienia się w otoczeniu dziecka zmian i zjawisk istotnych dla jego bezpieczeństwa i harmonijnego rozwoju.
15. Systematyczne wspieranie rozwoju mechanizmów uczenia się dziecka, prowadzące do osiągnięcia przez nie poziomu umożliwiającego podjęcie nauki w szkole.
16. Organizowanie zajęć – zgodnie z potrzebami – umożliwiających dziecku poznawanie kultury i języka mniejszości narodowej lub etnicznej lub języka regionalnego – kaszubskiego.
17. Tworzenie sytuacji edukacyjnych sprzyjających budowaniu zainteresowania dziecka językiem obcym nowożytnym, chęci poznawania innych kultur.

CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

Cele główne :

- zapoznanie dzieci z regułami życia w grupie, wdrażanie do samodzielności i umiejętności współżycia w grupie, współdziałania z innymi,
- zapoznanie dzieci z prawami i obowiązkami, światem wartości moralnych oraz koniecznością ponoszenia konsekwencji swoich czynów,
- rozwijanie umiejętności rozwiązywania spraw konfliktowych, rozróżniania dobra od zła,
- uświadamianie dzieciom ich praw i obowiązków,
- kształtowanie podstawowych norm moralnych, np. tolerancji, życzliwości, sprawiedliwości, odpowiedzialności.

- Promocja zdrowego stylu życia.
- Tworzenie warunków sprzyjających własnemu bezpieczeństwu.
- Kształtowanie postaw i umiejętności niezbędnych do podejmowania właściwych wyborów życiowych.
- Kształtowanie osobowości dziecka i wspieranie jego rozwoju.
- Tworzenie warunków do właściwej współpracy nauczycieli, rodziców, wychowanków.

Cele operacyjne:

- doświadczenie korzyści jakie płyną dla dzieci ze współpracy w grupie,
- zrozumienie przez dzieci sensu istnienia norm, zasad i zakazów,
- uświadomienie dzieciom kim są dla nich koleżanki i koledzy,
- poznanie dorosłych i korzystanie z ich obecności,
- zrozumienie potrzeby poszanowania drugiego człowieka, jego odmienności i indywidualności,
- uświadomienie konieczności ponoszenia konsekwencji swoich czynów,
- uświadomienie zmian jakie zachodzą w ich życiu i w nich samych,
- uświadamianie dzieci, że mogą przeżywać różne uczucia i radzić sobie z nimi,
- ukształtowanie wrażliwości moralnej, właściwych postaw moralnych,
- budowanie właściwej samooceny dzieci przez skupienie uwagi na ich umiejętnościach, sukcesach i mocnych stronach,
- podkreślanie ich wyjątkowości i niepowtarzalności.
- Kształtowanie u dzieci świadomej i czynnej postawy w dążeniu do zachowania zdrowia.
- Nabywanie przez dzieci właściwych nawyków higienicznych, żywieniowych.
- Rozwijanie aktywności ruchowej.
- Przestrzeganie zasad bezpiecznych zabaw ruchowych, na powietrzu, w sali, na wycieczkach, spacerach.
- Świadome unikanie niebezpiecznych sytuacji i zagrożeń na drodze i wynikających z przypadkowych spotkań z nieznanymi, zabaw zapalkami, środkami chemicznymi, spożywania leków, dotykania nieznanymi roślinami, zbliżania się do zwierząt,
- Wzmacnianie poczucia wartości i budowanie pozytywnego obrazu siebie.
- Wskazywanie właściwych rozwiązań w różnych sytuacjach życiowych
- Radzenie sobie w sytuacjach zetknięcia się z przemocą i uzależnieniami.
- Kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów z rówieśnikami.

Zadania profilaktyczne wskazują dzieciom:

1. Jak określać własne uczucia i jak o nich rozmawiać.
2. Jak mówić to, co chce się powiedzieć.
3. Jak słuchać uważnie.
4. Jak prosić o pomoc
5. Jak nawiązywać i utrzymywać przyjaźnie.
6. Jak radzić sobie z samotnością i odrzuceniem.
7. Jak mówić „przepraszam”.
8. Jak radzić sobie z „prześladowaniem”.
9. Jak rozwiązywać konflikty.

10. Jak adaptować się do nowych sytuacji.
11. Jak pomagać innym.
12. Jak rozpoznawać zagrożenie.
13. Jak mówić „nie”.

SPODZIEWANE EFEKTY

Ukształtowanie dziecka:

- ceniącego wartości moralne,
- tolerancyjnego, szanującego odmienność i indywidualność innych ludzi,
- posiadającego umiejętność współżycia w grupie i społeczeństwie zgodnie z przyjętymi normami,
- znającego swoje prawa i obowiązki,
- posiadającego umiejętność ponoszenia konsekwencji swoich czynów,
- rozumiejącego konsekwencje kłamstwa dla siebie i innych,
- rozumiejącego konieczność poszanowania cudzej własności,
- empatycznego, wrażliwego na potrzeby i krzywdę innych.

I. Promocja zdrowia, zdrowego żywienia i zdrowych nawyków.

1. Zdrowy styl odżywiania.
2. Estetyka i higiena przygotowywania i spożywania posiłków.
3. Higiena osobista.
4. Higiena otoczenia.

Oczekiwane efekty:

Dziecko:

- rozróżnia prawidłowe odżywianie od nieprawidłowego
- zna produkty, które mają duże wartości odżywcze,
- rozumie strukturę żywienia wynikającą z piramidy zdrowia,
- wie, że podczas przygotowywania posiłków należy zachować szczególną czystość,
- potrafi nakryć do stołu,
- umie kulturalnie zachować się przy stole,
- dba o czystość swojego ciała, włosy, paznokcie, ubiór, zdrowe zęby i narządy zmysłów,
- zna i używa przybory toaletowe,
- rozumie przyczyny chorób zakaźnych,
- wie, jak ubrać się do warunków atmosferycznych,
- wie, dlaczego należy przebywać na świeżym powietrzu i chronić się w czasie smogu,
- zachowuje ład i porządek w swoim otoczeniu

II. Bezpieczeństwo dzieci w przedszkolu, w domu i na drodze.

1. Bezpieczeństwo podczas zabaw.
2. Bezpieczna droga do przedszkola.
3. Udzielanie pierwszej pomocy.

4. Zachowanie ostrożności wobec zwierząt, przedmiotów, roślin, lekarstw i środków chemicznych.
5. Kontakty z nieznanymi.
6. Profilaktyka przeciwpożarowa.

Oczekiwane efekty:

Dziecko:

- zna zasady współżycia w zespole,
- korzysta z zabawek, przyborów i sprzętu zgodnie z ustalonymi regułami,
- samodzielnie ocenia własne zachowania i innych pod względem bezpieczeństwa,
- zna podstawowe zasady ruchu drogowego, zna niektóre znaki drogowe,
- wie, do kogo zwrócić się w sytuacjach zagrożenia,
- zna numery alarmowe,
- potrafi przybrać obronną postawę przed atakiem różnych zwierząt (psa), nie drażni ich,
- nie bawi się lekarstwami i środkami chemicznymi,
- nie zrywa nieznanych owoców i grzybów,
- wie, jak należy zachować się w kontaktach z nieznanymi, potrafi odmówić,
- wie, jak zachować się w sytuacji zagrożenia pożarem.

III. Nałogi i ich skutki

1. Alkohol
2. Nikotyna.
3. Komputer, telewizja, telefony komórkowe.

Oczekiwane efekty:

Dziecko:

- wie jakie uboczne skutki ma alkohol, papierosy,
- jest asertywne,
- zna zagrożenia wynikające z nadużywania korzystania z telewizji i Internetu oraz telefonu komórkowego.

IV. Aktywność ruchowa z profilaktyka wad postawy

1. Gry i zabawy sprawnościowe
2. Rekreacja i wypoczynek.

Oczekiwane efekty:

Dziecko:

- rozumie znaczenie uprawiania sportu dla zdrowia,
- potrafi nazwać części swojego ciała,
- umie utrzymywać prawidłową postawę ciała,
- rozumie niekorzystny wpływ nadmiernego korzystania z telewizora i komputera,
- aktywnie wypoczywa.

V. Akceptacja innych

1. Nawiązywanie więzi.
2. Tolerancja osób niepełnosprawnych.
3. Radzenie sobie z emocjami.

Oczekiwane efekty:

Dziecko:

- potrafi okazywać uczucia przyjaźni, sympatii, empatii,
- umie jasno sformułować opinie, prośbę oraz porozumiewać się bez słów,
- pomaga innym kolegom i koleżankom w ich problemach,
- pokonuje uprzedzenia wobec osób chorych i niepełnosprawnych,
- jest gotowe nieść pomoc osobom słabszym, niepełnosprawnym i potrzebującym,
- zna, rozumie, wyraża emocje i potrafi o nich opowiedzieć,
- wie, jak można radzić sobie w trudnych sytuacjach,
- potrafi opanować w niektórych sytuacjach negatywne emocje.

VI. Środowisko wokół nas

1. Zanieczyszczenia wody, gleby, powietrza.
2. Działania proekologiczne.

Oczekiwane efekty:

Dziecko:

- wie jak chronić środowisko przed zanieczyszczeniem,
- jest wrażliwe na przejawy niszczenia przyrody najbliższej okolicy,
- zna skutki skażenia wody, gleby i powietrza,
- bierze udział w akcjach proekologicznych,
- potrafi segregować odpady.

Metody realizacji programu :

- podające: opowiadanie, pogadanka, opis, objaśnienie, historyjka obrazkowa, wiersze, piosenki, praca z obrazkiem,
- problemowe: gry dydaktyczne, doświadczenia,
- aktywizujące: drama, burza mózgów, ćwiczenia metodą Orffa, Labana, Sherborne, pedagogika zabawy, kinezylogia edukacyjna,
- praktyczne: pokaz, ćwiczenia, trening, prace plastyczne, wystawki, gry i zabawy ruchowe, zabawy relaksacyjne, konkursy, spotkania, degustacje.

Formy realizacji programu:

- praca indywidualna,
- zabawy oraz inne rodzaje działalności dzieci pozwalające na rozwijanie własnej inicjatywy,
- czynności samoobsługowe,
- prace użyteczne,

- spacery, wycieczki,
- zajęcia zorganizowane,
- uroczystości przedszkolne,
- konkursy, turnieje, quizy.

SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU W STOSUNKU DO DZIECI:

1. Systematyczne oddziaływanie i kształtowanie postaw społecznych poprzez rozmowy i dyskusje.
2. Rozwiązywanie konfliktów na drodze obopólnego porozumienia.
3. Odwoływanie się do kodeksu właściwych zachowań współżycia w grupie oraz konieczności jego respektowania.
4. Czytanie opowiadań związanych z zachowaniami społecznymi.
5. Omawianie historyjek obrazkowych przedstawiających konflikty społeczne.
6. Ustalenie środków zaradczych stosowanych przy nie respektowaniu ustalonych zasad.

W STOSUNKU DO RODZICÓW:

1. Udział rodziców w zebraniach, spotkaniach indywidualnych oraz zajęciach otwartych
2. Zorganizowanie dla rodziców warsztatów psychologicznych w celu uświadomienia konieczności ujednoczenia oddziaływań wychowawczych w domu i przedszkolu.
3. Zapoznanie rodziców z Programem Wychowawczym Przedszkola oraz zasadami i regułami przyjętymi przez dzieci i nauczycieli.
4. Zaopiniowanie programu wychowawczego przez rodziców.
5. Realizowanie przyjętego programu w domu przez rodziców.

W STOSUNKU DO NAUCZYCIELI:

1. Prowadzenie zajęć koleżeńskich.
2. Ujednoczenie oddziaływań wychowawczych wszystkich nauczycieli.
3. Integracja nauczycieli podczas przygotowywania zajęć i opracowywania kodeksu zachowań.
4. Wymiana koleżeńska w zakresie doświadczeń, scenariuszy zajęć.

STANDARDY OSIĄGNIĘĆ WYCHOWAWCZYCH DZIECI

WARTOŚĆ: KULTURA BYCIA

ZASADA	STANDARDY OSIĄGNIĘĆ DZIECI	PROPONOWANE SPOSOBY REALIZACJI
<p>BĄDŹ KULTURALNY</p>	<ul style="list-style-type: none"> - używa form grzecznościowych: proszę, dziękuję, przepraszam - pamięta o zwrotach grzecznościowych - posiada nawyk witania się, żegnania z innymi, stosując słowa kluczowe: dzień dobry, do widzenia - jest miłe dla innych osób: kolegów, koleżanek, dorosłych - okazuje szacunek dorosłym i osobom starszym - dba o estetykę otoczenia, w którym przebywa 	<ul style="list-style-type: none"> - uczenie się stosowania zwrotów w określonych sytuacjach, - dostarczanie dzieciom wzorów właściwego zachowania (postaw nauczyciela, pracowników, postaci z utworów literackich), - utrwalanie nawyków kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych, - stosowanie zwrotów grzecznościowych przez pracowników i rodziców, - nauka poprzez naśladownictwo, utrwalanie używania słów w ciągu pobytu dziecka w przedszkolu i poza nim, - codzienne sytuacje z życia przedszkola, symulacje, zabawy, gry, scenki rodzajowe, - stosowanie miłych słów oraz dziękowanie innym za nie, w codziennych sytuacjach życia przedszkolnego, - wzbogacanie wiedzy w tym zakresie poprzez organizację zabaw, spotkań z bohaterami bajek, baśni, opowiadań, - uwrażliwianie na potrzeby innych członków rodziny, - organizowanie uroczystości przedszkolnych z udziałem rodziców, pracowników, babć, dziadków, - organizowanie spotkań integracyjnych – poznawanie się poprzez wspólną zabawę, - podejmowanie prostych obowiązków w domu i w przedszkolu, - szanowanie wspólnych zabawek i odkładanie na wyznaczone miejsce,

	<p>- stosuje zasady kulturalnego zachowania się przy stole</p> <p>- słucha, gdy ktoś mówi –nie przerywa; dzieli się wrażeniami, gdy inni słuchają</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzanie dyżurów w różnych kąciach zabaw, przy posiłkach, szatni, łazience itp., - wdrażanie do odpowiedzialnego realizowania powierzonego zadania, - uczenie przestrzegania zasad dotyczących porządku i poszanowania zieleni w bliższym i dalszym otoczeniu, - życie zgodne z naturą, - codzienne kształtowanie zasad kulturalnego spożywania posiłków, - opanowanie nawyków kulturalnego jedzenia, nie mówienia z pełną buzią, gryzienia pokarmów itp.), - przyjmowanie prawidłowej postawy podczas posiłków i pracy przy stolikach, - wykorzystanie najprostszych zasad „savoir vivre” i stosowanie ich w codziennych sytuacjach, - ujednoczenie oddziaływań wychowawczych z rodzicami w tym zakresie,
--	---	--

WARTOŚĆ: WSPÓLDZIAŁANIE W GRUPIE RÓWIEŚNICZEJ

ZASADA	STANDARDY OSIĄGNIĘĆ DZIECI	PROPONOWANE SPOSOBY REALIZACJI
BĄDŹ KOLEŻEŃSKI	<ul style="list-style-type: none"> - zgodnie bawi się z rówieśnikami - szanuje cudzą własność - potrafi podzielić się z kolegami tym, co ma 	<ul style="list-style-type: none"> - wdrażanie do zgodnej zabawy z kolegami i obserwowanie zachowań dzieci, - zawieranie umów, ustalanie reguł i zasad właściwego zachowania się w grupie rówieśniczej oraz konsekwentne ich przestrzeganie, - interesowanie się wytworami swoich kolegów, dostrzeganie trudu włożonego w ich powstanie, - poszanowanie własności i wytworów pracy kolegów, - rozumienie, że inni mają potrzebę uczestnictwa w zabawach, korzystania z zabawek i w związku z tym dzielenie się nimi,
KONTROLUJ SWOJE ZACHOWANIE”	<ul style="list-style-type: none"> - nie wyrządza nikomu krzywdy - nie wyśmiewa się, nie przedrzeźnia, nie przezywa, - pomaga potrzebującym kolegom, przestrzega określonych umów, - rozumie konsekwencje łamania przyjętych umów, - wyraża swoje emocje w sposób zrozumiały dla innych - nazywa pozytywne cechy charakteru: koleżeństwo, życzliwość, uprzejmość, tolerancję, 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzeganie i przeciwstawianie się przejawom samolubstwa, przezywania, dokuczania (rozumienie przeżyć z tym związanych), - wczuwanie się w rolę osoby pokrzywdzonej, - opiekowanie się nowymi kolegami oraz tymi, którzy tej pomocy potrzebują, - ustalenie reguł i norm życia w grupie, przestrzeganie ich - posługiwanie się umiarkowanym głosem, mądre rozwiązywanie zaistniałych konfliktów, - prowadzenie rozmów dotyczących własnych ocen i odczuć, - liczenie się z uczuciami drugiej osoby, - stosowanie technik terapeutycznych ułatwiających dziecku wyzwolenie pozytywnych i negatywnych emocji (darcie papieru, dmuchanie

	<ul style="list-style-type: none"> - prawidłowo przyjmuje krytykę, cieszy się z sukcesów, - unika kłamstwa, - rozróżnia prawdę i fałsz, dobro od zła, 	<p>na bibułkę przyczepioną do nosa, zgniatanie gazety),</p> <ul style="list-style-type: none"> - słuchanie utworów literackich, - nazywanie cech charakteru głównych postaci, - uczenie właściwego przyjmowania pochwał i krytyki, - poszukiwanie sposobów nagradzania sukcesów innych, - rozumienie konsekwencji kłamstwa dla siebie i innych, - podejmowanie oceny postępowania własnego i kolegów w konkretnych sytuacjach, - rozróżnianie prawdy, fałszu, fantazji, kłamstwa w utworach literackich i w sytuacjach codziennych, - podejmowanie prób oceny postępowania bohaterów bajek i opowiadań, - układanie zakończeń historyjek obrazkowych, - przewidywanie skutków złego postępowania, wyciąganie wniosków.
--	--	--

WARTOŚĆ: BEZPIECZEŃSTWO

ZASADA	STANDARDY OSIĄGNIĘĆ DZIECI	PROPONOWANE SPOSOBY REALIZACJI
<p>DBAJ O BEZPIECZEŃSTWO</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przestrzega zakazu nie oddalania się od grupy (z określonego miejsca) - rozumie zakaz brania do rąk nieznanych przedmiotów, produktów, - informuje dorosłych o swoich dolegliwościach, złym samopoczuciu, - zna swoje imię, nazwisko i adres zamieszkania, - unika niebezpiecznych zabaw i zachowań, zachowuje ostrożność w kontaktach z obcymi - nie zbliża się do nieznanych zwierząt - przestrzega zasad ruchu drogowego dla pieszych, 	<ul style="list-style-type: none"> - ustalenie zasad warunkujących bezpieczeństwo podczas pobytu w przedszkolu (sala, ogród przedszkolny) oraz na wycieczkach, - przestrzeganie zakazu spożywania produktów nieznanego pochodzenia (owoce, rośliny, grzyby, słodycze itp. otrzymywane od obcych), - omówienie sposobu postępowania w razie złego samopoczucia, skaleczenia czy innej dolegliwości, - zapamiętanie własnego imienia, nazwiska i adresu zamieszkania poprzez stosowanie zabaw dydaktycznych i tematycznych, dostarczanie dzieciom wzorów zachowania (filmy edukacyjne, teatryki, pogadanki) - poznanie konsekwencji niebezpiecznych zabaw i zachowań, - poznanie niektórych możliwości radzenia sobie w sytuacjach zagrażających własnemu bezpieczeństwu, - oglądanie filmów, bajek o właściwym zachowaniu np. w ZOO, - spotkanie z weterynarzem - omówienie zachowań zwierząt gdy: zwierzę jest zdenerwowane, chore, lub boi się, - wprowadzenie zasad pieszego ruchu drogowego, dostarczenie wzorców właściwego zachowania

		<p>się na ulicy (wycieczki np. na skrzyżowanie, filmy edukacyjne, książki), współpraca z Policją,</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustalenie jasnych zasad warunkujących bezpieczeństwo podczas pobytu w przedszkolu – przestrzeganie umów grupowych
--	--	---

WARTOŚĆ: ZDROWIE

ZASADA	STANDARDY OSIĄGNIĘĆ DZIECI	PROPONOWANE SPOSOBY REALIZACJI
„DBAJ O SWOJE ZDROWIE”	<ul style="list-style-type: none"> - nie krzyczy, mówi umiarkowanym głosem, - często przebywa na świeżym powietrzu, hartuje swój organizm, - zjada urozmaicone posiłki, - pamięta o korzystaniu z zabiegów higienicznych,	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowy z dziećmi, przykład osobisty nauczyciela, - zabawy słuchowe, muzyczno-ruchowe, dydaktyczne, - prowadzenie zabaw ruchowych na sprzęcie terenowym, z wykorzystaniem sprzętu sportowego, - ubieranie się stosownie do warunków atmosferycznych oraz danej sytuacji (nie przegrzewanie, nie wyziębienie organizmu), - spacer, wycieczki do różnych środowisk przyrodniczych, - udział w zawodach, olimpiadach sportowych, - zachęcenie o zjadania posiłków przygotowanych w przedszkolu, - omówienie z dziećmi zawartości witamin w poszczególnych produktach, - zachęcanie do zjadania zdrowych produktów potrzebnych do prawidłowego rozwoju, - wyeliminowanie z diety dziecka słodczy, chipsów oraz szkodliwych napojów typu coca-cola, - dbanie o częste mycie rąk (przed posiłkiem, po skorzystaniu z toalety, po skończonej zabawie), - uświadomienie konieczności mycia zębów co najmniej dwa razy dziennie, - dbanie o wygląd i higienę osobistą (paznokcie, włosy, schludny ubiór), - korzystanie z chusteczek higienicznych w razie potrzeby, - podczas kichania i kasłania

	<p>- nie obawia się wizyty u lekarza,</p>	<p>zasłanianie ust chusteczką lub ręką,</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowanie w przedszkolu spotkań z pracownikami służby zdrowia, - rozmowy z dziećmi na podstawie historyjek obrazkowych, literatury na temat dbania o zdrowie, - organizowanie wycieczki do ośrodka zdrowia, apteki, - wdrażanie do potrzeby kontrolowania i leczenia zębów,
--	---	---

WARTOŚĆ: RODZINA i KRAJ

ZASADA	STANDARDY OSIĄGNIĘĆ DZIECI	PROPONOWANE SPOSOBY REALIZACJI
POZNAJ TRADYCJE RODZINNE I NARODOWE	<ul style="list-style-type: none"> - kultywuje tradycje swojej rodziny, - pamięta o uroczystościach rodzinnych, - utożsamia się z krajem, w którym mieszka, - szanuje język ojczysty i tradycje narodowe - zna piękno swojego kraju, regionu, miast,	<ul style="list-style-type: none"> - pobudzanie ciekawości do interesowania się historią i tradycjami swojej rodziny, - aktywnie uczestniczy w przygotowaniach do świąt, - wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez udział członków rodziny w uroczystościach organizowanych w przedszkolu, zajęciach otwartych, festynach, - samodzielne wykonanie upominków dla członków rodziny, - uświadomienie dzieciom ich przynależności narodowej (zajęcia, każda nadarzająca się okazja), - jesteśmy Polakami, mieszkamy w Polsce, - poznawanie mapy Polski, najważniejszych miast i rzek, - słuchanie legend, oglądanie filmów o tematyce narodowej, - poznawanie godła, herbu i flagi Polski oraz naszego miasta, - organizowanie spacerów i wycieczek, - kierowanie obserwacji dziecka na miejsca charakterystyczne dla miasta, kraju, - prowadzenie rozmów, zajęć dotyczących poznawania pracy zawodowej rodziców, dziadków, - zapraszanie przedstawicieli rodzin na zajęcia do przedszkola, - realizowanie tematów kompleksowych dotyczących poznawania zawodów np. strażaka, lekarza, policjanta, nauczyciela itp.

PRAWA I OBOWIĄZKI DZIECKA:

Dziecko w przedszkolu ma prawa wynikające z Konwencji Praw Dziecka, a w szczególności do:

- właściwie zorganizowanego procesu opiekuńczo- wychowawczo- dydaktycznego zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej;
- szacunku dla wszystkich jego potrzeb, życzliwego i podmiotowego traktowania;
- ochrony przed wszelkimi formami wyrażania przemocy fizycznej bądź psychicznej;
- wyrażania swoich uczuć i myśli; do nauki poprzez zabawę; do opieki i ochrony.

Dziecko w przedszkolu ma zagwarantowane prawo do:

- godności i nietykalności osobistej
- wyrażania swobody myśli, sumienia i wyznania
- akceptacji i indywidualnego rozwoju
- ochrony zdrowia i nienaruszalności cielesnej
- korzystania z dóbr kulturalnych
- znajomości swoich praw spokoju i samotności , gdy tego potrzebuje
- aktywnej dyskusji z dziećmi i dorosłymi
- zabawy i wyboru towarzysza zabawy
- spolegliwych umów i kontaktów z dorosłymi
- aktywnego kształtowania postaw społecznych
- doświadczania konsekwencji własnego zachowania (ograniczone go względami bezpieczeństwa)
- wypoczynku i relaksu
- zdobywania wiedzy
- jedzenia i picia, gdy jest głodne lub spragnione
- popełniania błędów i odnoszenia sukcesów
- własnej prywatności
- ma prawo nie wiedzieć, nie znać, nie rozumieć

Dziecko w przedszkolu ma obowiązek w trosce o bezpieczeństwo własne i innych:

- nie oddalać się od grupy bez wiedzy nauczycieli
- używać form grzecznościowych wobec osób dorosłych i kolegów
- dbać o bezpieczeństwo i zdrowie własne i swoich kolegów
- sygnalizować złe samopoczucie i potrzeby fizjologiczne
- szanować sprzęt i zabawki w przedszkolu
- dbać o estetykę i czystość pomieszczeń, w których przebywa
- dbać o swój wygląd i estetykę ubrania
- przejawiać właściwy stosunek do innych, wynikający z postaw respektowania podstawowych norm społecznych i etycznych

PRAWA I OBOWIĄZKI RODZICÓW:

Rodzice w przedszkolu mają prawo do:

- *zapoznania się z realizowanymi w przedszkolu planami i programami pracy wychowawczo – dydaktycznej,
- *uzyskiwania na bieżąco rzetelnej informacji na temat aktualnego stanu rozwoju i postępów edukacyjnych dziecka,
- *uzyskania informacji o stanie gotowości szkolnej swojego dziecka, aby mogli je w jej osiągnięciu wspomagać,
- *wyrażania i przekazywania nauczycielowi oraz dyrektorowi wniosków z obserwacji pracy przedszkola,
- *wyrażania i przekazywania opinii na temat pracy przedszkola organowi prowadzącemu i nadzorującemu pracę pedagogiczną poprzez swoje przedstawicielstwa tj. Radę Rodziców,
- *uzyskiwania porad i wskazówek od nauczycieli i psychologa w rozpoznawaniu przyczyn trudności wychowawczych oraz doborze metod udzielania dziecku pomocy,
- *poznania jadłospisu na dany dzień,
- *proponowania charakteru zajęć dodatkowych,
- *uczestniczenia w zajęciach wychowawczo- dydaktycznych oraz uroczystościach przedszkolnych.

Rodzice w przedszkolu mają obowiązek:

- *przestrzegania Statutu Przedszkola,
- *respektowania uchwał Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców podjętych w ramach ich kompetencji,
- *przyrowadzania i odbierania dziecka z przedszkola osobiście lub przez upoważnioną przez rodziców osobę, zapewniającą dziecku pełne bezpieczeństwo,
- *zaopatrzenie dziecka w niezbędną odzież, przedmioty i przybory,
- *przestrzeganie godzin pracy przedszkola,
- *terminowe uiszczanie odpłatności za pobyt dziecka w przedszkolu,
- *informowanie o przyczynach nieobecności dziecka w przedszkolu,
- *niezwłoczne zawiadamianie o zatruciach pokarmowych i chorobach zakaźnych,
- *przestrzeganie zasad higieny i bhp na terenie przedszkola,
- *wykazywanie zainteresowania postępami dziecka w procesie dydaktyczno-wychowawczym,
- *uczestniczenie w zebraniach rodziców,
- *utrzymywania stałego kontaktu z nauczycielem bądź dyrektorem przedszkola w celu uzyskania aktualnych informacji o dziecku,
- *wspierania nauczycieli w celu osiągnięcia gotowości szkolnej dziecka.

ZADANIA NAUCZYCIELA – WYCHOWAWCY:

- planowanie i prowadzenie pracy wychowawczo- dydaktycznej zgodnie z obowiązującym programem i ponoszenie odpowiedzialności za jej jakość,
- wspieranie rozwoju psychofizycznego rozwoju dziecka,
- prowadzenie obserwacji pedagogicznych mających na celu poznanie możliwości i potrzeb rozwojowych dzieci oraz dokumentowanie tych obserwacji,

- prowadzenie analizy gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole (diagnoza przedszkolna) z początkiem roku poprzedzającego rozpoczęcie przez dziecko nauki w klasie I szkoły podstawowej,
- ponoszenie odpowiedzialności za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w przedszkolu i poza terenem w czasie wycieczek, spacerów,
- współpracowanie ze specjalistami świadczącymi kwalifikowaną pomoc psychologiczno- pedagogiczną, zdrowotną itp.,
- dbanie o warsztat pracy przez gromadzenie pomocy naukowych oraz o estetykę pomieszczeń,
- współdziałanie z rodzicami (prawnymi opiekunami) w sprawach wychowania i nauczania,
- prowadzenie dokumentacji zgodnie z określonymi przepisami,
- planowanie własnego rozwoju zawodowego,
- realizowanie zaleceń dyrektora i osób kontrolujących,
- eliminowanie przyczyn niepowodzeń dzieci,
- współtworzenie dobrej atmosfery w przedszkolu,
- wspieranie rozwoju aktywności poznawczej dziecka nastawionej na poznawanie samego siebie oraz rzeczywistości społeczno- kulturalnej i przyrodniczej,
- codzienne sumienne przygotowywanie się do pracy z dziećmi,
- przestrzeganie podstawowych zasad bhp i ppoż. oraz dyscypliny pracy.

EWALUACJA PROGRAMU

Analiza dokumentacji pedagogicznej:

- plany miesięczne
- zapisy w dziennikach
- arkusze obserwacji
- hospitacje diagnozujące
- arkusze diagnostyczne poziomu wiedzy i umiejętności dzieci
- ankiety ewaluacyjne dla nauczycieli

Analiza dokumentacji współpracy z rodzicami:

- ankiety informacyjne o dziecku
- protokoły zebrań z rodzicami
- informacja zwrotna od rodziców
- ankiety ewaluacyjne dla rodziców